

(b) गाहन्तां महिषा निपानसलिलं शृङ्गैर्मुहुस्ताडितं
छायाबद्धकदम्बकं मृगकुलं रोमन्थमभ्यस्यतु।
विश्रब्धं क्रियतां वराहततिभिर्मुस्ताक्षतिः पल्वले
विश्रामं लभतामिदं च शिथिलज्याबन्धमस्मद्भुः ॥

(c) यात्येकतोऽस्तशिखरं पतिरोषधीनाम्
आविष्कृतोऽरुणपुरःसर एकतोऽर्कः।
तेजोद्वयस्य युगपद्व्यसनोदवाभ्यां
लोको नियम्यत इवैष दशान्तरेषु ॥

UNIT—IV

7. Describe, after the Fifth Act of the *Abhijñānaśakuntalam*, the scene of Śakuntalā's rejection by Duṣyanta. 10

8. Explain any one with reference to the context : 10

(a) रम्याणि वीक्ष्य मधुरांश्च निशाम्य शब्दान्
पर्युत्सुको भवति यत्सुखितोऽपि जन्तुः।
तच्चेतसा स्मरति नूनमबोधपूर्वं
भावस्थिराणि जननान्तरसौहृदानि ॥

(b) स्वप्नो नु माया नु मतिभ्रमो नु
क्लिष्टं नु तावत्फलमेव पुण्यम्।
असन्निवृत्तै तदतीतमेते
मनोरथा नाम तदप्रपाताः ॥

**TDP (General) 2nd Semester (Special)
Exam., 2018**

SANSKRIT

(General)

SECOND PAPER

Full Marks : 40

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer **four** questions, taking **one** from each Unit
*Candidates are required to give their answers in their
own words as far as practicable*

UNIT—I

1. (a) Account for the case-endings in any *five* of
the following underlined words : 1×5=5

- (i) अश्वः द्रुतं धावति।
(ii) दरिद्राय धनं ददाति।
(iii) भिक्षुकः पादेन खञ्जः।
(iv) शिशवे रोचते मोदकः।
(v) प्रासादात् पश्यति बाला।
(vi) गवां कृष्णा बहुक्षीरा।

(2)

(vii) तिलेषु तैलम् अस्ति।

(viii) चक्षुषा पश्यति चन्द्रम्।

(b) Give one example of each of the following

(any five) :

1×5=5

(i) उक्ते कर्मणि प्रथमा

(ii) अत्यन्तसंयोगे द्वितीया

(iii) हेतौ तृतीया

(iv) तुमर्थे चतुर्थी

(v) निर्धारणे सप्तमी

(vi) तादर्थ्ये चतुर्थी

(vii) अनादरे सप्तमी

(viii) अपेक्षार्थे पञ्चमी

2. Expound and name the Samāsas in any five of the following :

2×5=10

(a) दुर्भिक्षम्

(b) वीणापाणिः

(c) मृगशावकः

(d) नीलोत्पलम्

(e) त्रिभुवनम्

(f) दम्पती

(g) पङ्कजम्

(h) घनदयामः

8M/1400a

(Continued)

(3)

UNIT—II

3. Define and illustrate any two of the following metres :

5×2=10

(a) इन्द्रवज्रा

(b) द्रुतविलम्बितम्

(c) वसन्ततिलकम्

(d) मन्दाक्रान्ता

(e) शिखरिणी

4. Scan and name the metres in any two of the following :

5×2=10

(a) सा निन्दन्ती स्वानि भाग्यानि बाला।

(b) इदं किलाव्याजमनोहरं वपुः।

(c) प्रवर्ततां प्रकृतिहिताय पार्थिवः।

(d) अभिजनवतो भर्तुः श्लाघ्ये स्थिता गृहिणीपदे।

UNIT—III

5. Why did Durvāsā curse Śakuntalā? Discuss the dramatic significance of Durvāsā's curse in the *Abhijñānaśakuntalam*.

2+8=10

6. Translate any two of the following preferably in English :

5×2=10

(a) मुक्तेषु रश्मिषु निरायतपूर्वकाया

निष्कम्पचामरशिखा निभृतोर्ध्वकर्णाः।

आत्मोद्धतैरपि रजोभिरलङ्घनीया

धावन्त्यमी मृगजवाक्षमयेव रथ्याः॥

8M/1400a

(Turn Over)